

Huvudman

Norrköpings kommun
Norrkoping.kommun@norrkoping.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Vikbolandsskolan 1 (årskurs 7-9) i Norrköpings kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Norrköpings kommun att senast **den 23 april 2024** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande beslut om enskild undervisning, beslut om anpassad studiegång samt betygskatalog. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Norrköpings kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Norrköpings kommun ska vidta följande åtgärder

Beslut om enskild undervisning och beslut om anpassad studiegång

1. Se till att fatta beslut om enskild undervisning i enlighet med författningarnas krav för samtliga elever som får sådant stöd. Huvudmannen ska, om det finns, i samband med redovisningen inkomma med två avidentifierade beslut om enskild undervisning som är fattade innan redovisningsdatumet samt en sammanställning över hur många beslut som rektorn har fattat gällande enskild undervisning under perioden **den 23 januari 2024 till och med den 15 april 2024**. (3 kap. 9 och 11 §§ skollagen)

2. Se till att det i samtliga beslut om anpassad studiegång framgår de avvikelser som görs från den timplan, de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen. Huvudmannen ska, om det finns, i samband med redovisningen inkomma med två avidentifierade beslut om anpassad studiegång som är fattade innan redovisningsdatumet samt en sammanställning över hur många beslut som rektorn har fattat gällande anpassad studiegång under perioden **den 23 januari till och med den 15 april 2024**. (3 kap. 12 § skollagen)

Betygskatalog

3. Se till att skolans betygskataloger innehåller identifieringsuppgifter och signatur av den eller de som beslutar om betyg. Betygskataloger för höstterminen 2023 ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 16 § skollagen samt 7-8 §§ Skolverkets föreskrifter om betygskatalog [SKOLFS 2011:123])

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Norrköpings kommun en anmärkning avseende brist rörande avsaknad av skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Norrköpings kommun ska senast **den 23 april 2024** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser att undervisningen bedrivs under ledning av lärare, undervisning ges av behöriga och legitimerade lärare, undervisningen följer och omfattar aktuellt ämnes syfte och centrala innehåll, frånvaro, extra anpassningar, utredning av elevers behov av särskilt stöd, beslut om att utarbeta eller inte utarbeta åtgärdsprogram, att särskilt stöd ges i enlighet med elevers beslutade åtgärdsprogram, förebyggande arbete för att skapa trygghet och studiero, åtgärdande arbete för att skapa trygghet samt förhindra kränkande behandling, att särskilt beakta resultat på nationella prov samt beslut om betyg.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till

Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2023:6644) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys våren 2023 inlett en tillsyn av Vikbolandsskolan 1 i Norrköpings kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Vikbolandsskolan 1 följer gällande bestämmelser om att undervisningen bedrivs under ledning av lärare, att undervisningen ges av behöriga och legitimerade lärare, att undervisningen följer och omfattar aktuellt ämnes syfte och centrala innehåll, frånvaro, extra anpassningar, särskilt stöd, förebyggande arbete för att skapa trygghet och studiero, åtgärdande arbete för att skapa trygghet samt förhindra kränkande behandling, skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning, särskilt beakta resultat på nationella prov, beslut om betyg samt betygskatalog.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, representanter från elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 27 och 28 november 2023. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat åtgärdsprogram, frånvarostatistik från starten av höstterminen 2023 till och med den 23 november 2023, samt betygskataloger för höstterminen 2022 och vårterminen 2023. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Beslut om enskild undervisning och beslut om anpassad studiegång

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av granskade åtgärdsprogram och av intervjuer med elevhälsan och rektorn framgår att det finns elever som till viss del har sin undervisning i en annan undervisningssal som kallas Studiegården. Av intervjuer med rektorn och elevhälsan framgår vidare att rektorns och elevhälsans bedömning är att minst tre elever borde ha beslut om enskild undervisning då de går till Studiegården och får undervisning där regelbundet och över tid. Rektorn uppger att hon borde ha fattat beslut om enskild undervisning för dessa elever men att det inte har gjorts.

Av åtgärdsprogram och av intervjuer med elevhälsan och rektorn framgår att det för en elev, där beslut om anpassad studiegång har fattats, inte framgår vilka ämnen som anpassats bort och omfattningen i tid.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas.

Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges

1. i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 §,
2. i form av distansundervisning och annan undervisning enligt 11 a §, eller
3. i form av anpassad studiegång enligt 12 §.

Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen)

Av skollagen framgår även att om det finns särskilda skäl, får ett beslut enligt 9 § för en elev i grundskolan innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till (3 kap. 11 § skollagen).

Av skollagen framgår vidare att om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut enligt 7 § innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program.

Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen. (3 kap. 12 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister vad gäller skolans hantering av enskild undervisning. Utredningen visar att det finns minst tre elever som undervisas enskilt i den så kallade Studiegården under delar av skolveckan, under obestämmd tid eller under en så pass lång period att det inte kan anses utgöra en extra anpassning inom den ordinarie undervisningen, utan är att bedöma som enskild undervisning. Något beslut om enskild undervisning har inte fattats för respektive elev, vilket är en brist.

Skolinspektionen bedömer även att skolan inte uppfyller författningarnas krav kring beslut om anpassad studiegång. För en elev som ges som stöd i form av anpassad studiegång framgår det inte av beslutet om anpassad studiegång, som fattats inom ramen för ett åtgärdsprogram, vilka avvikelser som gjorts, till exempel vilka delar av ett ämne som anpassats bort eller omfattning i tid.

Betygskatalog

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har i samband med tillsynen tagit del av skolans betygskataloger för höstterminen 2022 och vårterminen 2023. Av betygskataloger för höstterminen 2022 framgår att det i ämnena biologi och teknik enbart är en olegitimerad lärare som signerat betygskatalogen. I dessa två fall framgår namn på den legitimerade lärare som ska sätta betyget tillsammans med den olegitimerade läraren, däremot saknas signatur och datum av den legitimerade läraren. Vidare framgår att det i betygskatalogen för höstterminen 2022 saknas signatur och datum av legitimerad lärare i ämnena biologi och teknik i två fall. Av betygskataloger för vårterminen 2023 framgår att det i ämnet tyska i årskurs 9 enbart är en legitimerad lärare, som dock inte undervisat i ämnet tyska, som signerat betygskatalogerna. I betygskatalogerna framgår namn på den undervisande läraren, däremot saknas signatur och datum av den undervisande läraren.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn. (3 kap. 16 § skollagen)

I Skolverkets föreskrifter om betygskatalog anges att den eller de som beslutar om betyg ska datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med egenhändig signatur (7 § SKOLFS 2011:123).

Av Skolverkets föreskrifter om betygskatalogen framgår även att en betygskatalog ska innehålla namn och titel på den eller de som har beslutat om betyg (8 § SKOLFS 2011:123).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att betygskataloger inte förs i enlighet med författningarnas krav. Utredningen visar att det i betygskataloger för höstterminen 2022 i fyra fall i ämnena teknik och biologi saknas datum för betygssättning och signatur av legitimerad lärare. Av betygskataloger för vårterminen 2023 framgår att det i ämnet tyska i årskurs 9 saknas datum för betygssättning och signatur av undervisande lärare.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Norrköpings kommuns verksamhet vid Vikbolandsskolan 1 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller beslut om enskild undervisning, beslut om anpassad studiegång samt betygskatalog. Det finns därför skäl att förelägga Norrköpings kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Anmärkning

Skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med elever, elevhälsan och rektorn framgår att mobiltelefoner samlas in inför varje lektion. Av intervju med elevhälsan framgår även att det finns en samsyn kring insamlandet av mobiltelefoner på skolan. Däremot framgår av intervjun att skolan inte har någon skriftlig rutin för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner utan snarare att detta har arbetats fram och synliggjorts i skolans ordningsregler. Vidare framgår av elevintervjuer att eleverna enbart får använda datorer till skolarbete och att skolan kan komma att spärra elevernas datorer vid misskötsamhet, vilket gör att de bara kan vara inloggade i skolans digitala lärplattform.

Skolinspektionen har i samband med tillsynen tagit del av skolans rutin för begränsning av elevdator. Däremot saknas information om rutinen är beslutad av rektorn samt vad som gäller beträffande omhändertagande av annan elektronisk kommunikationsutrustning.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att det för varje skolenhet ska finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning enligt 5 kap. 4 b-4 d §§ skollagen. Rektorn beslutar om sådana rutiner. (5 kap. 4 e § skollagen)

Av förarbetena framgår vidare att de skriftliga rutinerna ska avse hanteringen av omhändertaganden i förebyggande syfte och omhändertaganden som sker utifrån rektorns beslut om att samla in mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning vid varje skoldags början. Det är skolans ansvar att förvara omhändertagna föremål på ett säkert sätt till dess att de lämnas tillbaka. Av rutinerna bör bland annat framgå hur omhändertagandet av utrustningen ska gå till, till exempel hur föremålen ska förvaras på ett betryggande sätt och hur insamlandet av utrustningen ska ske så att det framgår till vem varje föremål ska återlämnas. Det ska inte föreligga någon osäkerhet om huruvida ett föremål har omhändertagits eller huruvida det har lämnats tillbaka. (Prop. 2021/22:160, s. 235)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Vikbolandsskolan 1 inte uppfyller lagens krav om att ha upprättat skriftlig rutin för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner samt att det i rutinen för begränsning av elevdator saknas information beträffande omhändertagande av annan elektronisk kommunikationsutrustning. I rutinen saknas även information om rutinen är beslutad av rektorn.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Norrköpings kommuns verksamhet vid Vikbolandsskolan 1 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller skriftlig rutin för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning.

Utredningen visar att skolenheten har en skriftlig rutin för begränsning av elevdator, däremot framgår inte av rutinen om den är beslutad av rektorn och inte heller vad som gäller beträffande omhändertagande av annan elektronisk kommunikationsutrustning. Visserligen har skolenheten utarbetat regler för mobiltelefoner i ordningsreglerna, och det finns en skriftlig rutin för begränsning av

elevdator på skolan. Däremot behöver skolenheten utarbeta separata rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning och det ska även framgå att rutinerna är beslutade av rektorn. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela Norrköpings kommun en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Undervisning bedrivs under ledning av lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen dokumentation och av intervjuer med lärare och rektorn samt samtal med lärare i samband med lektionsobservationer framgår att undervisningen i såväl de ordinarie klasserna som i den så kallade Studiegården bedrivs under ledning av lärare. Det är undervisande lärare som är ansvarig för planering, bedömning och betygssättning för den undervisning de bedriver.

Rättslig reglering

I skollagen definieras undervisning som processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare eller förskollärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till skollagen och som syftar till utveckling och lärande genom att barn eller elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden (1 kap. 3 § skollagen).

En legitimerad lärare eller förskollärare har ansvar för den undervisning som han eller hon bedriver. Detsamma gäller en lärare som är undantagen från krav på legitimation enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 2 kap. 13 § tredje stycket och den som bedriver undervisning i fall som avses i 2 kap. 17 § och 18 § andra stycket 1-3. (2 kap. 15 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Undervisning ges av behöriga och legitimerade lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av den personalförteckning som Skolinspektionen fått ta del av inför tillsynsbesöket samt av intervjun med rektorn framgår att 14 av 23 lärare har lärarlegitimation och ytterligare 6 lärare har påbörjat att utbilda sig till lärare eller i övrigt komplettera sin utbildning för att bli behöriga och legitimerade lärare. Av intervjuer med lärare framgår att tjänstefördelningen på skolan i första hand utgår från lärarnas behörighet.

Av intervju med rektorn framgår att det är den tidigare rektorn som gjort den befintliga tjänstefördelningen och schemaläggningen. Vidare framkommer att nuvarande rektorn tillträdde sin tjänst i augusti 2023. Rektorn har i nuläget inte velat göra några större förändringar i tjänstefördelningen med hänsyn till att inte skapa oro i personalgruppen. Förvisso uppger rektorn att hon, utifrån den befintliga tjänstefördelningen, säkerställer att eleverna i den mån det går undervisas av behöriga och legitimerade lärare. Rektorn kommer däremot över tid vilja göra förändringar i tjänstefördelningen, för att den än mer ska baseras utifrån lärarnas ämnesbehörigheter. Av rektorsintervjun och av kompletterande uppgifter från rektorn framgår att undervisningen i den så kallade Studiegården bedrivs av en legitimerad lärare och en elevassistent. Enligt rektorn går ämneslärare kontinuerligt till Studiegården för avstämning med eleverna och personalen.

Av klassscheman framgår att eleverna i en specifik klass ges undervisning av en vikarie i ett ämne. Av intervjun med rektorn framgår att vikarien ges stöd av lärare som undervisar i samma ämne och att det finns en ordinarie lärare som har det övergripande ansvaret för undervisningen. Det framgår vidare att en behörig och legitimerad lärare har anställts och kommer ta över undervisningen efter årsskiftet.

Rättslig reglering

Enligt skollagen får endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning bedriva undervisningen (2 kap. 13 § skollagen).

Om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 2 kap. 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna eller barnen, får en annan lärare eller förskollärare, bedriva undervisningen. En sådan lärare eller förskollärare ska

1. vara lämplig att bedriva undervisningen, och
2. i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. (2 kap. 18 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Undervisning följer och omfattar aktuellt ämnes syfte och centrala innehåll

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen dokumentation framgår att lärare planerar sin undervisning utifrån ett så kallat årshjul i respektive ämne som utgår från läroplanen. Planeringar, genomförande och bedömningar dokumenteras sedan i en gemensam lärplattform som är uppbyggd efter betygskriterierna i läroplanen.

Av intervju med lärare framgår att aktuellt ämnes syfte och centrala innehåll diskuteras vid ämneslag, och vid flera tillfällen under terminen kan lärare gemensamt diskutera vilket underlag som behövs för bedömning och betygssättning. Vidare framgår av intervjun att lärare tillsammans går igenom Skolverkets filmer om exempelvis bedömning.

Av intervjun med rektorn framgår att rektorn säkerställer att undervisningen följer och omfattar aktuellt ämnes syfte och centrala innehåll genom att hon genomför lektionsobservationer, närvarar vid arbetslagsmöten, följer upp lärares undervisning vid medarbetarsamtal samt deltar vid elevrådsmöten. Rektorn har även tillgång till lärarnas planeringar av undervisningen i skolans digitala lärplattform.

Av inskickad dokumentation framgår att Vikbolandsskolan tillfälligt är placerad i en paviljongsbyggnad på grund av omfattande renovering av den ordinarie skolbyggnaden. Det framgår att undervisning i de teoretiska ämnena samt hem- och konsumentkunskap, bild, musik och vissa praktiska moment i de naturorienterande ämnena bedrivs i paviljonger. Ämnena slöjd och idrott- och hälsa bedrivs fortsatt i skolans ordinarie skolbyggnad. Av intervjuer med lärare och rektorn framgår att skolan har förutsättningar att genomföra allt centrala innehåll, trots att undervisningen nästintill helt bedrivs i paviljonger. Av intervjuerna framgår att det finns vissa begränsningar i skolans musikal utifrån lyhördhet i paviljongerna och storlek på salen, dock inte till den grad att de inte kan genomföra allt centralt innehåll.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att en kursplan ska gälla för varje ämne (10 kap. 8 § skollagen).

Av skolförordningen framgår att för grundskolan gäller en läroplan enligt 1 kap. 11 § första stycket skollagen. Läroplanen finns i förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet. Av 3 § samma förordning framgår att kursplaner för grundskolans ämnen ingår i läroplanen och att kursplanerna kompletteras av kriterier för bedömning av kunskaper och betygskriterier. (9 kap. 1 § skolförordningen)

I läroplanen för grundskolan samt för förskoleklassen och fritidshemmet finns kursplaner som för varje ämne anger bland annat syfte och centralt innehåll (Lgr 22, 5. Kursplaner).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Utredning för elever med upprepad eller längre frånvaro

Av intervjuer med elevhälsan och lärare framgår att en elev anses ha upprepad eller längre frånvaro om eleven har 15 procent frånvaro eller mer under en månad. Av intervjuer med elevhälsan, lärare och rektorn framgår att skolans administratörer tar fram frånvarostatistik och lärare fyller i ett dokument, där elevens orsak till frånvaro framgår, vilka åtgärder som vidtagits eller om elevens frånvaro inte föranleder någon oro för eleven. Det är elevernas mentor som ansvarar för att följa upp elevernas frånvaro och återkoppla frånvaron till kuratorn och rektorn.

Av skolans frånvarostatistik från starten av höstterminen 2023 till och med den 23 november 2023 framgår att det på skolan är 66 av 201 elever i årskurs 7-9 som har 15 procent frånvaro eller mer. Av intervjuer med elevhälsan och rektorn framgår att en frånvaroutredning startats eller är på gång att startas för samtliga elever som skolan bedömt har upprepad eller längre frånvaro.

Av intervjuer med lärare och elevhälsan framgår att en frånvaroutredning startas genom att personal har samtal med elev och vårdnadshavare, och mentor och vårdnadshavare ska även fylla i ett dokument med uppgifter. Därefter skickas frånvaroutredningen till skolans kurator som sammanställer informationen som sedan läggs in i skolans datasystem. Det framgår av lärarintervjun att en frånvaroutredning görs i samråd med skolans kurator. Av intervjun med rektorn framgår vidare att en frånvaroutredning kan inledas i ett tidigare skede vid oro för

en elevs frånvaro, alltså innan en månad har passerat, i det fall att skolan inte vet orsaken till elevens frånvaro.

Anmälan till huvudmannen

Av intervjuer med elevhälsan, lärare och rektorn framgår att en anmälan till huvudmannen alltid sker i samband med att en frånvaroutredning startas.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om en elev har upprepade eller längre frånvaro från den verksamhet som avses i 17 § ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan.

Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas.

När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen. (7 kap. 19 a § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Extra anpassningar och anmälan till rektorn

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med elevhälsan och rektorn framgår att arbetet med extra anpassningar diskuteras med lärare vid pedagogiskt forum, studiedagar och vid arbetslagsmöten. Rektorn och elevhälsan har under höstterminen 2023 arbetat med att kartlägga och se över hur arbetet med extra anpassningar går till i praktiken. Vidare framgår att det fortsatt finns ett behov av att diskutera skillnaden mellan extra anpassningar och ledning och stimulans med lärarna, och att detta är något som skolan arbetar aktivt för att förbättra. Av intervjun med elevhälsan framgår att specialpedagog exempelvis handleder lärare kring extra anpassningar. Av intervjun med rektorn framgår att rektorn också följer upp hur arbetet med extra anpassningar tillämpas i klassrummet, bland annat genom att närvara vid möten med elever och vårdnadshavare samt vid mitterminsavstämningar.

Av lärarintervjun framgår att extra anpassningar ges inom ramen för den ordinarie undervisningen om en elev befaras att inte uppfylla de betygskriterier som minst

ska uppfyllas. Av intervjun framgår vidare att extra anpassningar ges dels på individnivå, dels på klassnivå där hela klassrumsmiljön anpassas. Enligt lärarna dokumenteras elevernas extra anpassningar i skolans digitala datasystem.

Av dokumentstudier och intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att de elever som trots extra anpassningar befaras inte uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, anmäls till rektorn för behov av utredning för särskilt stöd. Enligt elevhälsan görs även en anmälan i det fall att eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 3 kap. 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt. (3 kap. 5 § skollagen)

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 3 kap. 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt. (3 kap. 7 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Norrköpings kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller arbetet med extra anpassningar och anmälan till rektorn när en elev befaras inte kommer uppfylla de betygskriterier

som minst ska uppfyllas. Ärendet ska därför avslutas i dessa delar. Mot bakgrund av att skolan identifierat ett kompetensbehov hos lärare angående arbetet med extra anpassningar förutsätter Skolinspektionen att rektorn som pedagogisk ledare och chef för lärarna, tillsammans med huvudmannen som ytterst ansvarig för utbildningen, särskilt följer och säkerställer att personal får den kompetensutveckling som krävs för att de elever med behov av extra anpassningar får det stöd som de behöver inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Utredning om särskilt stöd och åtgärdsprogram

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av lärarintervjun framgår att när en elev inte uppfyller de betygskriterier som minst ska uppfyllas, trots extra anpassningar, lyfts eleven i ämneslagen och lärarna bokar en samtalstid med elevhälsan. Elevhälsan och lärarna diskuterar elever på samtalstiden och representanter från elevhälsan kan även genomföra lektionsobservationer. Av intervjun med elevhälsan framgår att det sedan är rektorn som bedömer huruvida man behöver gå vidare med en pedagogisk kartläggning eller inte för eleven. Vidare framgår av intervjuer med elevhälsan och rektorn att elever som trots extra anpassningar befaras inte uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, också fångas upp under mitterminsavstämningar. Av lärarintervjun framgår att en pedagogisk kartläggning måste göras i de fall en elev inte uppfyller betygskriterierna i flera ämnen.

Vidare framgår av intervjun med elevhälsan att det är skolans specialpedagog och rektorn som utreder en elevs behov av särskilt stöd, vilket görs i samarbete med elevens mentor. Det är mentorn som samlar in informationen kring eleven från bland annat eleven i fråga och dennes vårdnadshavare. Av intervjun framgår vidare att en utredning av en elevs behov av särskilt stöd görs i skolans datasystem där elevens behov och åtgärder framgår, vilket sedan blir en del av elevens åtgärdsprogram. Enligt elevhälsan kan flera kompetenser inom elevhälsan involveras vid en utredning av en elevs behov av särskilt stöd.

Av intervjuer med elevhälsan och rektorn framgår att det i nuläget pågår flera utredningar kring elevers behov av särskilt stöd. Dock framgår av intervjuerna att det för samtliga elever med aktiva åtgärdsprogram saknas en formell utredning kring elevens behov av särskilt stöd, då dessa åtgärdsprogram enbart utgår från en pedagogisk kartläggning. Av intervjun med rektorn har det på skolan tidigare inte funnits någon specialpedagog, vilket det finns på skolan i dagsläget. Rektorn uppger att en genomlysning kring området särskilt stöd pågår och kommer att fortsätta genomföras, även för de elever som redan har aktiva åtgärdsprogram.

Av intervjun med elevhälsan framgår att skolans specialpedagog har delegation att fatta beslut om att utarbeta åtgärdsprogram eller beslut att inte utarbeta

åtgärdsprogram. Av intervjun med elevhälsan samt av åtgärdsprogram framgår att rektorn fattar beslut om sådana åtgärder som rektorn inte kan delegera vidare.

Av intervjuer med elevhälsan och rektorn framgår att elever som har åtgärdsprogram får det stöd som de har behov av i enlighet med åtgärdsprogram.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Det särskilda stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt. (3 kap. 7 § skollagen)

Av skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen)

Vidare framgår av skollagen att för en elev i grundskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas (3 kap. 10 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Norrköpings kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller utredning om särskilt stöd och åtgärdsprogram. Ärendet ska därför avslutas i dessa delar. Mot bakgrund av att skolan identifierat brister i utredningsförfarandet för de elever som i dagsläget har aktiva åtgärdsprogram förutsätter Skolinspektionen att rektorn som pedagogisk ledare, tillsammans med huvudmannen som ytterst ansvarig för utbildningen,

säkerställer att både en pedagogisk kartläggning samt en pedagogisk utredning ligger till grund för en elevs beslutade åtgärdsprogram.

Förebyggande arbete för att skapa trygghet och studiero

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Förebyggande arbete för att skapa trygghet

Av intervjuer med elever framgår att elevernas upplevda trygghet på skolan varierar. Att vissa elever upplever det som otryggt på skolan beror exempelvis på att äldre elever kan uttrycka hårda ord eller riktade kommentarer till specifika elever. Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att skolan arbetar förebyggande för att skapa trygghet och har vidtagit åtgärder för att förbättra tryggheten på skolan. Av intervjuer med lärare och elevhälsan framgår att tryggheten på skolan har förbättrats men att det fortsatt finns utvecklingsområden. På skolan har insatser genomförts för att öka tryggheten genom exempelvis införandet av rastvärdar, ökad vuxennärvaro på de platser som skolan identifierat att kränkande behandling sker samt att skolpersonal går med eleverna till matsalen och äter gemensamt med eleverna.

Vidare framgår av intervjuer med elever, lärare, elevhälsan samt av lektionsobservationer att det råder en hård jargong på skolan med ett hårt språkbruk i form av bland annat fula ord och ett ovårdat språk. Av intervjuerna framgår dock att lärare pratar med eleverna om språkbruk under mentorstiden och att vårdnadshavare kan kallas till möte vid upprepat dåligt språkbruk. Det framgår vidare att skolans värdegrundsarbete även är införlivat i den ordinarie undervisningen. Av intervjun med rektorn framgår att skolan har ett aktivt elevråd som är pådrivande kring arbetet med trygghet. Elevrådet har bland annat lyft fram skadegörelse och språkbruk som utvecklingsområden, och framfört att de önskar mer uppstyrd rastaktiviteter.

Förebyggande arbete för att skapa studiero

Resultatet av Skolinspektionens enkät vårterminen 2023 till eleverna visar låga värden när det gäller arbetet med studiero. På en indexskala från 1-10 är medelvärdet 4,4 på frågan hur ofta det är så pass stökigt att eleven har svårt att koncentrera sig, att jämföra med 5,6 för samtliga skolor i enkätomgången.

Av intervjuer med elever, lärare, elevhälsan och rektorn framgår att studieron varierar beroende på klass, undervisande lärare och om undervisningen leds av vikarie eller inte. Att studieron är varierande bekräftas också av de lektionsobservationer som Skolinspektionen genomförde under tillsynsbesöket. Vidare framgår av intervjuer med elevhälsan och rektorn att skolan identifierat de klasser där studieron är mindre god och att de vidtagit riktade insatser genom att

omfördela resurser och ge stöd till lärare för att komma tillrätta med studieron. Vidare framgår av intervjuer med elever, lärare, elevhälsan och rektorn att det finns elever som vid upprepade tillfällen stör ordningen. I dessa fall reagerar och agerar skolpersonal på beteendet, och om beteendet inte upphör vidtas de åtgärder som anses nödvändiga.

Av intervjun med elevhälsan framgår att studiero följs upp och kartläggs genom att elever varje år får besvara enkäter där frågor om studiero ingår. Av intervjun med rektorn framgår att studiero även följs upp och kartläggs tillsammans med eleverna via elevrådet. Rektorn uppger att denne diskuterat Skolinspektionens enkät för vårterminen 2023 utifrån att eleverna svarat lågt på frågor om studiero. Enligt rektorn är arbetet med studiero ett pågående förbättringsarbete på skolan. Av intervjun framgår att lärare kan ta stöd från andra lärare i ämneslagen kring studiero, och specialpedagogen har också genomfört lektionsobservationer för att på så sätt ge återkoppling till lärare om vilka justeringar som kan göras för att förbättra studieron. Vidare framgår av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn att det på skolan utarbetats en gemensam lektionsstruktur och att det finns gemensamma ordningsregler på skolan.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero (5 kap. 3 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Åtgärdande arbete för att skapa trygghet samt förhindra kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med elever, lärare, elevhälsan och rektorn framgår att lärare och övrig skolpersonal agerar när en elev utsätts för kränkande behandling. Av intervjun med rektorn framgår att skolpersonal pratar med berörda elever och vårdnadshavare vid kränkande behandling och kan också få stöd av skolans trygghetsteam. Elever upplever det som tydligt vad de ska göra och vart de kan vända sig om de upplever sig utsatta för kränkande behandling.

Av intervjuer med elever, lärare, elevhälsan och rektorn framgår att en anmälan om kränkande behandling alltid görs via skolans datasystem. Av intervjun med

rektorn framgår vidare att när en kränkingsanmälan administrerats i skolans datasystem får huvudmannen kännedom om kränkingsanmälan.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Detta innefattar en befogenhet att ingripa fysiskt för att avvärja våld, kränkningar eller andra ordningsstörningar. En åtgärd får vidtas endast om den står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter. Enligt de förutsättningar som anges i 5 kap. 7-23 §§ får det beslutas om utvisning ur undervisningslokalen, kvarsittning, tillfällig omplacering, tillfällig placering utanför den egna skolenheten, avstängning och omhändertagande av föremål. Även sådana åtgärder får vidtas endast om de står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter. (5 kap. 6 § skollagen)

Enligt skollagen är en lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 10 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Särskilt beakta resultat på nationella prov

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av Skolverkets statistik för läsåret 2021/2022 framgår att elever i årskurs 9 på Vikbolandsskolan 1 hade ett högre slutbetyg jämfört med provbetyget på det nationella provet. Avvikelserna är betydligt större än för riket som helhet.

Av intervju med lärare framgår att det finns en samsyn i arbetslagen om att de nationella proven särskilt ska beaktas vid betygssättningen, men att det på skolan under föregående år uppstod speciella omständigheter som bidrog till svårigheter att särskilt beakta resultaten på de nationella proven. Lärarna uppger att det nationella provet i ämnet matematik var för svårt och att skolan med kort varsel fick göra ändringar i personalgruppen. Det framgår att några elever som fick betyget F på det nationella provet fick slutbetyget E eftersom eleverna fått det

betyget under hela läsåret i övrigt utifrån hur de presterat på andra prov. Vidare framgår av intervjun att avvikelserna mellan elevernas slutbetyg och provbetyget på det nationella provet under läsåret 2022/2023 har minskat och att nästan alla elever uppnådde godkända betyg i de nationella proven. Att avvikelserna minskat bekräftas också av Skolverkets statistik för läsåret 2022/2023 i framförallt ämnena svenska och matematik. Vidare framgår av lärarintervjun att nationella prov rättas tillsammans med andra lärare på skolan.

Av intervjun med rektorn framgår att lärarna kommer ges mera tid till samplanering och sambedömning, och att en dialog om de nationella provens betydelse kommer föras på skolan. Av intervjun framgår att skolan även kan ta stöd av huvudmannen i arbetet med att minska avvikelserna mellan elevernas slutbetyg i relation till provbetyg på de nationella proven.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att vid betygssättning enligt 10 kap. 19 och 20 §§ i ett ämne som det ges ett nationellt prov i ska elevens resultat på det provet särskilt beaktas. Provresultatet eller resultat på delprov ska dock inte särskilt beaktas om det finns särskilda skäl. (10 kap. 20 a § skollagen)

Av förarbeten till skollagen framgår att med "särskilt beakta" avses att provresultatet inte helt ska styra betyget utan att provet ska utgöra ett stöd vid betygssättningen. Resultaten på ett nationellt prov kan inte ensamt utgöra underlag för betygssättningen. En lärare kan dock inte bortse från resultatet på ett nationellt prov, som är välkonstruerat och noga utprövat och som utvecklats just för att vara ett stöd vid betygssättningen. Att ett nationellt prov ska ha en särskild betydelse innebär att resultatet på ett nationellt prov ska anses ha en större betydelse än vilket annat enskilt prov eller bedömningsunderlag som helst. Med "särskilda skäl" avses sådana situationer där det finns ovanliga och särskilt beaktansvärda omständigheter som gör att den betygssättande läraren ska kunna göra ett avsteg från bestämmelsens huvudregel att resultatet på ett nationellt prov särskilt ska beaktas vid betygssättningen. Typiskt sett bör det vara fråga om situationer där provresultatet inte ger en rättvisande bild av vad som tidigare är känt om elevens kunskaper och detta beror på omständigheter som eleven inte själv råder över, t.ex. dödsfall i familjen eller andra omvälvande händelser. (prop. 2017/18:14 s. 39-40)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Norrköpings kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller att särskilt beakta resultaten på de nationella proven. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslut om betyg

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjun med lärare framgår att det på skolan finns ett nära samarbete mellan legitimerade och olegitimerade lärare. Vad gäller betygssättning får olegitimerade lärare veta vid terminsstart vilken legitimerad lärare de kommer besluta om betyg tillsammans med i samtliga ämnen. Enligt lärarna går olegitimerade och legitimerade lärare tillsammans igenom det underlag som sedan krävs för betygssättning och detta görs vid flera tillfällen under terminens gång.

Av intervjun med rektorn framgår att det är undervisande lärare som ska signera betygskatalogen och om den undervisande läraren är olegitimerad signeras betygen tillsammans med en legitimerad lärare.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar (3 kap. 14 § skollagen).

Vidare framgår av skollagen att betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. (3 kap. 16 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Anna Åhman Lundberg

Beslutsfattare

Signerat av: Anna Åhman Lundberg

X Victoria Eriksson

Föredragande

Signerat av: Victoria Eriksson